

Thực trạng ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực sinh viên đại học

Nguyễn Thị Thu Hương*

*ThS. Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Received: 6/5/2023; Accepted: 10/5/2023; Published: 15/5/2023

Abstract: The article uses the written survey method to survey 104 lecturers in order to assess the current status of information technology application in English teaching in the direction of developing university students' capacity. The results of this study show that the majority of lecturers believe that the application of information technology plays an important role in teaching English in the direction of developing university students' capacity, but understand the concept of technology application. Information in teaching English in the direction of developing university students' ability is only average. All lecturers apply information technology in teaching English in the direction of developing university students' capacity, but only apply information technology in teaching English in the direction of developing university students' competencies in university. average level (mean average=2.22). The factor "Lecturers' understanding of the concept of information technology application in teaching English in the direction of developing university students' ability" has the most influence and the factor "Ability to apply information technology in English teaching by lecturers" has the least influence on the current situation of information technology application in English teaching in the direction of developing university students' competence.

Keywords: Application of information technology; Teaching English subject; Capacity development of university students

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29/NQ-TW của với định hướng đổi mới GD&ĐT: "chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học" [1]. Đối với các trường ĐH, định hướng này thúc đẩy các nhà trường thay đổi chương trình đào tạo sang hướng tiếp cận năng lực người học, hướng đến việc phát triển toàn diện sinh viên (SV) – những chủ nhân tương lai của đất nước, nguồn lực lao động chất lượng cao quyết định sự thành công của công cuộc công nghiệp hoá – hiện đại hoá đất nước.

Trong các trường ĐH, học ngoại ngữ mà đa số là học phần Tiếng Anh là vô cùng quan trọng, là chìa khoá kết nối với thế giới, "giúp SV tiếp nhận, tích lũy kiến thức, nâng cao trình độ hiểu biết của bản thân, tạo tinh thần năng động và tự tin hơn trong giao tiếp, cải thiện tầm nhìn và bắt kịp xu hướng của thời đại" [2] và nó càng trở nên quan trọng cuộc CMCN 4.0, nền kinh tế tri thức đang tác động trực tiếp mạnh mẽ đến sự phát triển các nền giáo dục trên thế giới và Việt Nam. Cùng với đó, ứng dụng CNTT(CNTT) với tư cách là môi trường, phương tiện trực quan, là công cụ hỗ trợ cho dạy học nhất là dạy Tiếng Anh trong

các trường ĐH đang chứng tỏ những ưu thế và hiệu quả.. Vì vậy, việc nghiên cứu phát hiện thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh cho sinh viên ĐH theo định hướng PTNL làm cơ sở xây dựng hệ thống biện pháp ứng dụng nhằm nâng cao hiệu quả dạy học Tiếng Anh ở ĐH là cần thiết và có ý nghĩa.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm về ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực (PTNL) SV

Theo [3], [4], [5], [6], Ứng dụng CNTT trong dạy học là việc sử dụng các thành tựu của CNTT nhằm xây dựng, điều chỉnh và khai thác có hiệu quả các nguồn tài nguyên thông tin vào các HĐDH nhằm nâng cao hiệu quả của các hoạt động này

Theo tác giả: Dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNL SV ĐH là quá trình thông qua các HĐDH chủ đề/bài học trong học phần Tiếng Anh, dưới sự tổ chức các hoạt động học của GV, SV tích cực, chủ động tham gia vào các hoạt động học tập học phần Tiếng Anh để dần dần hình thành, phát triển được những năng lực chung và năng lực đặc thù của học phần Tiếng Anh, đáp ứng mục tiêu dạy học của chủ đề/bài học đã đề ra.

Ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH là sử dụng các thành tựu của CNTT nhằm xây dựng, điều chỉnh và khai thác có hiệu quả các nguồn tài nguyên thông tin vào các HĐDH chủ đề/bài học trong học phần Tiếng Anh, dưới sự tổ chức các hoạt động dạy của giảng viên (GV), SV tích cực, chủ động tham gia vào các hoạt động học tập để dần dần hình thành, phát triển được những năng lực chung và năng lực đặc thù của học phần Tiếng Anh, đáp ứng mục tiêu dạy học của chủ đề/bài học đã đề ra.

Bài viết, giới hạn nghiên cứu thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH ở việc hình thành các năng lực đặc thù: Nghe, nói, đọc, viết.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Phương pháp nghiên cứu

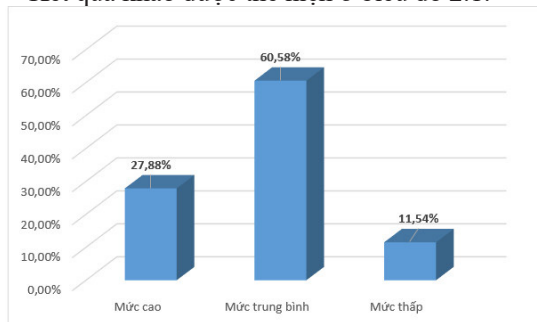
Bảng câu hỏi được thiết kế để khảo sát thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNL SV ĐH trên 104 GV ở một số trường ĐH ở TP Hà Nội, được thiết kế với thang điểm Likert ba điểm, giá trị khoảng cách = (Tối đa - Tối thiểu) / n = (3-1) / 3 = 0,67. Do đó, ý nghĩa của các thang đo được định nghĩa là: Mức cao ($2.35 \leq \text{ĐTB} \leq 3$); Mức trung bình ($1.68 \leq \text{ĐTB} \leq 2.34$); Mức thấp ($1 \leq \text{ĐTB} \leq 1.67$). Việc thống kê, phân tích, xử lý số liệu kết quả nghiên cứu được hỗ trợ bởi SPSS 20.0

2.2.2. Thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNL SV ĐH

- *Thực trạng nhận thức của giảng viên về ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLsinh viên ĐH*

* *Mức độ nhận thức của giảng viên về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNL SVĐH*

Kết quả khảo được thể hiện ở biểu đồ 2.1.

Biểu đồ 2.1. Mức độ nhận thức của GV về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH

Biểu đồ 2.1 cho thấy, đa số GV có nhận thức về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH ở mức trung bình (60.58%) và ít giáo viên có nhận thức khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH ở mức cao (27.88%). Điều này có nghĩa là GV đã hiểu nhưng chưa đầy đủ về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH, thậm chí, vẫn còn một số ít GV hiểu rất hạn chế về khái niệm này (11.54%).

* *Mức độ nhận thức của GV về vai trò của ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh đối với PTNLSV ĐH*

Kết quả khảo sát được thể hiện ở bảng 2.1.

Bảng 2. 1. Mức độ nhận thức của GV về vai trò của ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh đối với PTNLSV ĐH

Năng lực tiếng Anh của SV	Quan trọng (%)	Ít quan trọng (%)	Không quan trọng (%)	ĐTB	Mức
Kĩ năng nghe	75.96	18.27	5.77	2.70	Cao
Kĩ đọc đọc	72.12	21.15	6.73	2.65	Cao
Kĩ năng viết	66.35	25.96	7.69	2.59	Cao
Kĩ năng nói	74.04	21.15	4.81	2.69	Cao
Chung	72.12	21.63	6.25	2.66	Cao

Kết quả bảng 2.1. cho thấy:

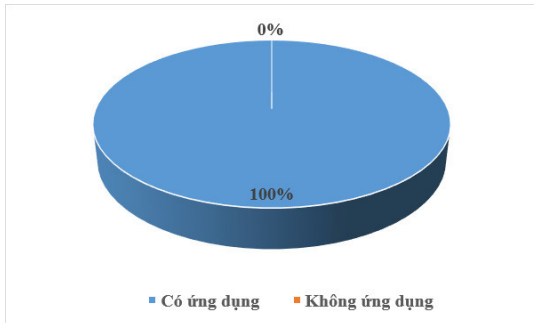
Nhìn chung, đa số GV nhận định ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh quan trọng đối với PTNLSV ĐH (ĐTB = 2.66), trong đó 72.12% GV cho là quan trọng, 21.63% GV cho là ít quan trọng và 6.25% GV cho là không quan trọng. Nhận định này cho cho thấy GV ý thức được tầm quan trọng của ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh, nhất là khi các trường ĐH thường xuyên tổ chức học trực tuyến trong giai đoạn dịch Covid-19 bùng phát.

Xét theo từng kĩ năng (với tư cách là năng lực đặc thù của Tiếng Anh), GV cho rằng ứng dụng CNTT trong dạy học kĩ năng nghe và nói quan trọng hơn kĩ năng đọc và viết, tuy nhiên sự khác biệt này là không có ý nghĩa (Sig = 0.1426)

- *Thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH*

* *Thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH*

Thực trạng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH được thể hiện ở biểu đồ 2.2.

Biểu đồ 2.2. Thực ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH

Kết quả biểu đồ 2.2 cho thấy 100% GV ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH. Điều này chứng tỏ GV đã rất ý thức thực hiện ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH nhằm mục đích nâng cao hơn nữa chất lượng dạy học Tiếng Anh ở trường ĐH.

* *Thực trạng mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh để phát triển các kỹ năng tiếng Anh cụ thể của SV ĐH*

Kết quả khảo sát được thể hiện ở bảng 2.2.

Bảng 2.2. Thực trạng mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh để phát triển các kỹ năng tiếng Anh cụ thể của SV ĐH

Năng lực tiếng Anh của SV	Thường xuyên (%)	Đôi khi (%)	Không bao giờ (%)	ĐTB	Mức
Kỹ năng nghe	37.50	51.92	10.58	2.27	Trung bình
Kỹ đọc đọc	35.58	47.12	17.31	2.18	Trung bình
Kỹ năng viết	26.92	58.65	14.42	2.13	Trung bình
Kỹ năng nói	40.38	49.04	10.58	2.30	Trung bình
Chung	35.10	51.68	13.22	2.22	Trung bình

Kết quả bảng 2.2 cho thấy, ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh để phát triển các kỹ năng tiếng Anh cụ thể của SV ĐH là trung bình (ĐTB=2.22). Điều này cho thấy, cần khuyến khích và tạo điều kiện nhiều hơn nữa để GV tăng cường ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh để phát triển các kỹ năng tiếng Anh trong thời gian tới nhằm phát huy tối đa vai trò của CNTT với tư cách là môi trường, phương tiện quan trọng trong HDDH Tiếng Anh cho SV ĐH.

Có sự khác biệt trong việc GV ứng dụng CNTT vào dạy học các kỹ năng tiếng Anh cụ thể cho sinh viên. Trong đó, GV ứng dụng CNTT thường xuyên hơn trong dạy các kỹ năng nói (ĐTB = 2.30), kỹ năng nghe (ĐTB = 2.27) và ứng dụng CNTT ít thường xuyên hơn trong dạy các kỹ năng đọc (ĐTB = 2.18), kỹ năng viết (ĐTB = 2.13). Tuy nhiên kết quả kiểm định cho thấy sự khác biệt về về mức độ ứng dụng CNTT của GV vào dạy học các kỹ năng tiếng Anh cụ thể cho sinh viên là không có ý nghĩa (Sig=0.0913).

3. Kết luận

Đa số GV có nhận thức về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH ở mức trung bình và nhận định ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh quan trọng đối với PTNLSV ĐH (ĐTB = 2.66).

100% GV ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH nhưng ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh để phát triển các kỹ năng tiếng Anh cụ thể của SV ĐH chỉ ở mức trung bình (ĐTB=2.22)

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng nhiều tới mức độ ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH, trong đó yếu tố “Hiểu biết của GV về khái niệm ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH” có ảnh hưởng nhiều nhất (ĐTB=2.59) và yếu tố “Năng lực vận ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh của GV” (ĐTB=2.43) có ảnh hưởng ít nhất. Điều này cho thấy cần thiết phải xây dựng được biện pháp nâng cao hiểu biết cho GV về bản chất của ứng dụng CNTT trong dạy học Tiếng Anh theo định hướng PTNLSV ĐH.

Tài liệu tham khảo

- [1] Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29/NQ-TW “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội
- [2] ĐH Hoà Bình (2019), *Sự cần thiết học ngoại ngữ đối với sinh viên ngày nay*,
- [3] Hoàng Phê (Chủ biên) (2003), *Từ điển Tiếng Việt*, NXB Đà Nẵng – Trung tâm Từ điển học, Đà Nẵng – Hà Nội.
- [4] Nguyễn Văn Cường - Bernd Meier (2016), *Lý luận dạy học hiện đại – cơ sở đổi mới mục tiêu, nội dung và PPDH*, NXB ĐH Sư phạm, Hà Nội.
- [5] Đỗ Mạnh Cường (2008), *Giáo trình ứng dụng CNTT trong dạy học*, NXB ĐH Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.
- [6] Lê Văn Hồng (2003), *Giáo trình Tâm lý học lứa tuổi và Tâm lý học sư phạm*, NXB ĐHSP. Hà Nội